

Sinds een tiental jaren is lavendel niet meer uit de tuin weg te denken. De geurende plant vindt gretig aftrek, niet alleen als meerjarige heester in de volle grond, óók als visueel aantrekkelijk product voor eenmalige zomeraanplant in potten en bakken. Landschapsarchitect William de Bruijn snapt wel waarom.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionpictures.com

Lavandula angustifolia
'Hidcote'

Plantnaam: Lavandula – Lavendel
Groevorm: lage, compacte heester
Blad: lijnvormig, grijsgroen
Bloem: vrijwel allemaal blauw(paars) bloeiend
Bijzonderheden: sterk geurend, wintergroen

Lavandula is nauw verwant aan andere aromatische planten die bekend staan als keukenkruid of in de cosmetische wereld worden gebruikt. Rosmarinus, Salvia, en Thymus zijn enkele voorbeelden. Allemaal behoren ze tot de Lamiaceae, de familie van de lipbloemigen, waar ook Nepeta, Ajuga en Lamium lid van zijn. Net als de bekende sierheesters Perovskia, Elsholtzia en Phlomis.

Lavandula heeft als sierwaarde de rijke en geurende bloei en het eveneens geurende, wintergroene loof. De wetenschappelijke naam verwijst daar naar. Lavandula is een verkleinwoord van het Latijnse woord lavare dat wassen of reinigen betekent. Sinds mensenheugenis is lavendel een belangrijk bestanddeel om badwater, al dan niet in de vorm van zeep, mee te parfumeren. Met name in Zuid-Europa zijn grote lavendelplantages te vinden waar uit de bloemen etherische olie wordt gewonnen. Uiteraard heeft lavendel zijn populariteit in de particuliere tuin ook te danken aan die sterke geur.

SOORTECHTHEID

Landschapsarchitect William de Bruijn van AURA noemt lavendel een plant die hij liefst in elke tuin toepast. "Behalve om de geur ook om de lange bloeiperiode van mei tot in september. De goede gezondheid is eveneens een plus." Hij gebruikt lavendel liefst in grote groepen – "ik hou van de kracht van grote eenheden" – en varieert daarboven graag met karakteristieke solitairen. "Bijvoorbeeld een krentenboom. Met een meerstammige vorm creëer je een mooi 3D-element. Voordeel van een krentenboom is verder de lichte kroon en

WILLIAM DE BRUIJN:

'Jaarrond stabiel beeld'

de sierwaarde in diverse seizoenen, met de vroege uitloop en voorjaarsbloei en uiteraard de bladverkleuring in de herfst."

De kruidachtige lavendel is een plant die zich aan de voet van de twijgen stevig verhout. Door de planten jaarlijks te snoeien ontstaan kleine compacte groeivormen. De Bruijn snoeit in maart. "Liefst fors, tot circa 10 centimeter. Daarna loopt de plant altijd weer probleemloos uit." Dat de plant dan enkele weken wat kaal is, ziet hij als enige nadeel van lavendel.

Van de circa 25 lavendelsoorten – die op droge, vaak kalkrijke hellingen in voornamelijk de landen rondom de Middellandse Zee groeien – zijn er verschillende goed in de Nederlandse tuin te gebruiken. L. angustifolia (synoniem L. officinalis), L. x intermedia en L. stoechas zijn de belangrijkste. De Bruijn heeft een duidelijke voorkeur voor L. angustifolia, die ook wel gewone lavendel wordt genoemd. De soort is al sinds de oudheid in cultuur. Het wintergroene grijsachtige loof – "de plant is zeker ook waardevol om zijn winterbeeld" – is lijnvormig en tot 5 centimeter lang. Vanaf mei verschijnen violetblauwe bloemen in stevige smalle aren van circa 8 centimeter.

L. angustifolia is voor Nederland de meest winterharde soort. Er zijn talrijke cultivars die met name verschillen in bloemkleur. Violetpaars is 'Dwarf Blue', lilapaars is 'Munstead' en diep-

paarsblauw is 'Hidcote'. Naast deze drie oude bekenden is er binnen het sortiment ruim keuze uit andere cultivars, allemaal bloeiend in blauwpaarse tinten. Uitzonderingen zijn de witbloeiende 'Alba' en 'Hidcote Pink' die net als 'Rosea' roze bloeit. De Bruijn kiest steevast voor 'Hidcote'. "Om de diepe kleur die mooi contrasteert met het lichte blad." Soortechtheid vindt hij een aandachtspunt. "Bestellen bij verschillende leveranciers zorgt vrijwel altijd voor een gemixt aanbod. Een vaste leverancier is raadzaam."

EYECATCHER

L. x intermedia is een kruising tussen L. angustifolia en L. latifolia, een soort met breder en sterker behaard blad dan de gewone lavendel. De kruisingsvorm valt voornamelijk op door zijn decoratieve loof. 'Dutch' heeft opvallend zilvergrijs loof en zachtviolette bloemen, 'Grappenhall' valt op met zeer lange bloemaren en de violetbloeiende 'Hidcote Giant' is de meest forse groeier. L. stoechas heeft zijn Nederlandse naam kuiflavendel te danken aan de 'kuif' van schutbladeren die bovenop de bloemaar staat. De Bruijn ziet deze soort meer voor in potten. "Als eyecatcher. Voor de volle grond is hij te kwetsbaar." Tot slot waarschuwt hij voor teleurstellende resultaten met lavendel op te natte grond.